

forslag i Folketinget, hvorefter det skulde tillades, at der ved Skoler med stigende Børnetal, som gjorde Opretelsen af nye Pladser nødvendig, *ansattes Lærerinder i Stedet for Lærere*, dog kun til at undervise i Pigeklasserne. Lærerindeeksamen skulde være Betingelse for Ansættelse i Købstæderne og give Fortrinsret paa Landet. Lønnen blev i Købstæderne sat til Fribolig, 2 Favne Brænde samt mindst 25 Tdr. Byg og 200 Rd., stigende for hver 4 Aars Tjeneste med 50 Rd. indtil 300 Rd., dog skulde de Poster, der blev besatte med Lærerinder, ikke medregnes i det samlede Antal Lærerspladser, af hvilke Halvdelen skulde lønnes med højere Løn. Paa Landet skulde Lærerinderne foruden Fribolig og 2 Favne Brænde oppebære mindst 180 Rd., der for hvert 4de Tjenestear steg med 20 Rd. indtil 220 Rd. I øvrigt skulde Lærerinder have Adgang til Skolepenge, Alderstilling og Pension.

Ved dette Forslags 1ste Behandling i Folketinget billigede alle Talere, at Kvinder fik samme Adgang til Lærerstillingen som Mænd. Man mente ogsaa herved at faa de jydsk Vinterlærere afløst af faste Lærerinder og at faa en almindelig Undervisning i Haandarbejde paa Landet, saa at ikke blot Gaardmandsdøtrene lærte dette Fag. Men Enkelthederne i Lovforslaget blev underkastede en skarp Kritik. I Overensstemmelse med Udtalelser fra Købstadslærere fandt Tinget det ubilligt at forringe disse Læreres Vilkaar ved ikke at medregne de Embeder, der besattes med Lærerinder, ved Fordelingen af Embederne mellem Lønningsklasserne. Man burde ikke indskrænke Lærerinders Anvendelse til Pigeklasser, og ueksaminerede maatte ogsaa have Ret til fast Ansættelse af Hensyn til Forholdene paa Landet. Nogle vilde endog give Lærerinderne samme Løn som Lærerne, i det mindste til at begynde med. Det nedsatte Udvalg foreslog derfor en Række indgribende Ændringer. De eksaminerede Lærerinders Fortrinsret bortfaldt; det var nok, at Lærerinder havde godtgjort deres Duelighed for Skoledirektionen. De maatte lige saa vel undervise Drengene som Piger, og i Købstæderne skulde deres Embeder medregnes ved Fordelingen af samtlige Pladser i Lønningsklasser; men kun $\frac{1}{3}$ af de højest lønnede Pladser kunde besattes med Lærerinder. Lønnen blev sat til $\frac{3}{4}$ af Lærernes, og Udvalgets Flertal vilde nægte Lærerinderne Pensionsret.

Kvindens Arbejdskaar. IV.

Gennem personlige Bekendtskaber søger man efterhaanden Underretning hos sine Lidelsesfæller. Erfaringerne er de samme. Efter mange Genfordringer kan man endelig være saa heldig at faa Arbejde. Den ene opnaar 70—75 Øre for en hel Dags Arbejde, den anden 50 — den tredje en hel Kr. — naar hun begynder Kl. 6 Morgenen og holder ud til 10—11 Aften og lader sine to Smaapiger feje Gulvet samt lave et Par Gange Kaffe om Dagen, „det er til at blive sindssyg over“ — følger hun til — „men naar jeg imellem kan faa lidt privat Arbejde — navnlig Navnesyning — saa kan jeg naa op imod de 2 Kr. — men Grossererne — nej!“

Det hjælper ikke at gruble, — man skal søge Arbejde.

Der kom — gennem privat Bekendtskab — Bud fra en Præstefrue: „De syr Hedebo-syning?“ „Ja!“ „Sig mig, kan De sy en saadan Krave for 5 Kr.?“ „Ja-a.“ — (Det var en stor, fint udført Model med bred Hedebo-Blonde omkring; denne alene vilde tage 2—3 Dages Arbejde, — det øvrige godt dobbelt saa lang Tid — men alligevel! — var det ikke bedre end ingenting?)

„Ja for ser De“ — sagde Fruen, „man vil jo ikke gerne give mere end man synes at kunne være tjent med.“ „Nej, naturligvis.“ „Sig mig,“ fortsatte hun venligt, „gaar De ud til Reparationsarbejde — for det er noget, der er Rift om?“ „Ja — det kan jeg godt.“ „For 50 Øre om Dagen?“ — Ja, saa kan jeg godt, skaffe Dem Beskæftigelse. — Jeg kender nemlig

mange bedre Familier, der gerne vil have saadanne Arbejder udført, men de tager ikke den første den bedste dertil, — det skal være et dannet Menneske — De er vel hurtig?“ „Ja-a.“ — „Ja, saa skal jeg nok sende Bud efter Dem, naar jeg faar talt med Vedkommende; De kommer ikke til at være sammen med Familien, men faar et lille Værelse, hvor Deres Mad bliver bragt ind, — men det bryder De Dem vel ikke om?“ „Nej, ikke Spor.“ „Saa skal jeg ogsaa nærmere tænke over, om jeg vil have den Hedebo-Krave syet.“

Jeg takkede for Venligheden, gik og tænkte: et Arbejde, der er Rift om! — hos bedre Familier! — ikke for den første den bedste! et dannet Menneske! — hurtig! — 50 Øre om Dagen! — ikke mere, end de kan være tjent med! —

Men vi da? Kan disse gode Fruer da ikke tænke, hvad vi kan være tjent med? 50 Øre for et Arbejde, „der er Rift om?“ Paa det nærmeste det samme for Ugens 6 Arbejdsdage, som vi skal betale i Husleje for at vide et Sted, hvor vi kan opholde os om Natten! og hvem garanterer os stadigt Arbejde af den Slags? — Det er formentlig overflødigt at bemærke, at der heller aldrig „kom Bud“ fra denne Præstefrue — som for øvrigt nu er død.

A. J.

„Spytter du ad mig, min Ven?“

„Jeg spytter ikke ad dig, min Ven, — men jeg spytter, min Ven!“ saaledes falder Ordene i en af Shakespeares Tragedier. Men det norske Tidsskrift for Kvindernes Sag „Nylønde“ vil slet ikke have, at der maa spyttes. Kvinderne skal gøre Strejke, fuldstændig Strejke, og nægte at vadske Gulvene overalt, hvor der spyttes.

„Hvor ubehageligt er det ikke at sidde i en Jernbanekupe mellem Mænd, der „tilsøler“ Gulvet paa denne Maade.“ — „Lægerne burde holde Foredrag imod den sundhedsfarlige Uvane.“

Men vi, som hverken spytter paa hinanden eller ad hinanden, vi, som næsten slet ikke spytter — vi sender vore norske Søstre et opmuntrende Nik.

Men min Mand siger rigtignok, det er noget Vrovl, og at vi slet ikke er bedre end Nordmændene.

Hygieia.

Kvinderne og Freden.

Aaret 1899 har fylket Kvinderne til Kamp mod Krigen: Den 16. Maj d. A. holdtes hele Verden over Fredsmøder, ledede af Kvinder, der haabede ved denne enestaaende internationale Demonstration at paavirke Fredskonferencen i Haag og formaas dens Medlemmer til med fuldt Alvor, ærligt og redeligt, at arbejde for dens Formaal: at gøre Krigen mindre hyppige. Ved det internationale Kvinderaadsmøde i London den 27. Juni vedtoges det, at Kvinderaadene hele Verden over skulde arbejde for Fredstanken. Og nu, da Udsigterne til en Krig nede i Sydafrika rykkede nærmere og nærmere, henvendte hollandske Kvinder sig til Dronning Victoria med følgende Andragende, som her gengives efter „The Nursing Record“ for den 9. September.

Til Hendes Majestæt Victoria, Dronning over Storbritannien og Irland. Allernaadigste Dronning!

I Betragtning af, at det nylig har behaget Deres Majestæt allernaadigst at bifalde Kvinders Arbejde for forskellige menneskekærlige Formaal, og i Betragtning af, at en Broderkrig mellem Deres Majestæts Undersaatter og det transvaalske Folk vil kaste en frygtelig Skygge over Deres Majestæts ærefulde Regering, nærmer de nederlandske Kvinders Forening for international Afvæbning sig Deres Majestæt i dybeste Ærbødighed og anraaber højagtelsesfuldt Deres Majestæts Retfærdighedssans og Hjertensgodhed og besværges Deres Majestæt ikke at tilslutte sig Tusinder af vore Søstre, baade i England og i Sydafrika, der bliver be-

røvede deres mandlige Slægtninge ved Krigens almindelige Nedslagning, hvorved saa mange Hustruer vil blive gjorte til Enker, saa mange Børn vil blive faderløse og saa mange Mødre vil miste deres Sønner.

Som Undersaatter paakalder vi i Deres Majestæt en Hersker, hvis Trone hviler paa Retfærdighedens Grundlag; som Kvinder anraaber vi Deres Majestæt som Kvinde; som Mødre paakalder vi Moderen i Deres Majestæt; som Hustruer paakalder vi Deres Majestæt som den, der kender Enkestændens bitre Sorg! Maatte vort Raab ikke være forgæves; maatte det behage Deres Majestæt at krone en Regering, der har været en Velsignelse for hele Verden, med en Handling af den højeste Grad af Menneskekærlighed og Retfærdighed.

C. N.

Opraab fra franske Kvinder.

Kvinder af den franske Forening for almindelig Afvæbning samt Fredsligaen har udsendt Opfordring til alle, som deler deres Syn paa Krigen, om at sende en Skærv til Hjælp for de Enker og Børn, som bliver Ofre for Krigen i Boernes Land. Præsidenten Prinsesse Wiszniewska modtager Bidragene.

For Danmarks Vedkommende modtager Vicepræsidenten for den franske Fredsliga, Fru Mathilde Bajer, Korsgade 56, 2. S., N. Gaver; disse kan ogsaa sendes til Fredsbureauet, Blegdamsvejen 24, St., aabent Kl. 1—3 og 6—7. Fru Bajer har forstaaet den franske Opfordring saaledes, at Hjælpen kommer begge de krigsførende Magter til gode.

Kvindelige eller mandlige Fabriksinspektører.

„Det kan være godt nok med en kvindelig Fabriksinspektør“ — sagde en Syerske til os forleden, „men saa maa det være en, som forstaaar vor Stilling over for vore Arbejdsgivere — ellers kan vi lige saa godt beholde de mandlige Inspektører.“ — Se nu til Eks., hvad vi kan blive budt af en Dame, der staar som Direktrice for en større Forretning. Jeg fik i Formiddag Kl. 11 udleveret et Arbejde, bestaaende af 3 fine Nattrøjer. Fint skal Arbejdet være: 20 Læg, 3 Mellemværk, 8 Belægninger og Festons (løst Broderi ved hver Side af Forstykket) samt 5 Knaphuller i hver Trøje. — Da jeg kom hjem fra Forretningen, manglede det halve Stof, og jeg maatte atter derhen for at hente det.

Alt dette Arbejde skulde være færdigt og indleveret inden Kl. 8 Aften. Ingen Mand vilde fordre noget mere umuligt, han kunde ikke være mere urimelig end denne Dame. — Forleden fik jeg Kl. 3 $\frac{1}{2}$ om Eftmd. to store Dynebetræk udleveret. Her var 4 store Sømme foruden Omfald og 7 ekstrafine Knaphuller i hvert — og det skulde altsammen være færdigt og indleveret Kl. 5, — paa 1 $\frac{1}{2}$ Time!

Denne Dame er det bedste Menneske af Verden, men hun har blot ikke mindste Forstaaelse af, hvad Tid saadanne Arbejder kræver. Og hvorledes kan disse Kvinder, der aldrig selv har udført noget lignende Arbejde — eller har mindste personligt Kendskab til, hvorledes vor Stilling maa blive under saadanne Forhold — forstaa os og hjælpe os?

Nej, kan vi ikke faa kvindelige Fabriksinspektører, som forstaaar vort Arbejde og kan sætte sig ind i de Forhold, vi arbejder under — lad os saa heller blive fri for dem.“

Den her fremsatte Anke mod kvindelige Inspektører kan sikkert være fuldt berettiget, — hellere en human Mand end en uforstandig Kvinde, men det skulde da vel heller ikke være helt umuligt at kunne finde en Kvinde, maaske nærmest blandt Arbejdersker-

nes egne Tillidsmænd, som kan gøre Fyldest paa en saadan Plads.

Foreløbig beder vi Arbejderskerne tilstille os saadanne Oplysninger fra deres forskellige Arbejdsmraader, som kan give os alle en lille Forstaaelse af, hvor meget der i Virkeligheden fordres af de smaa i Samfundet, naar man mener, at disse Arbejdsforhold, som nu bestaar, skal vedblive at bestaa uden mindste Forandring.

Afholdssamfundet

afholdt i Onsdags et overordentlig vellykket Møde i Arbejderforeningens Sal i Nørrevoldgade.

Fru Johanne Meyer gav et levende Billede af, hvilken Ulykke Alkoholen bragte over Hjemmene — ikke blot for Mandens Vedkommende, men fuldt saa meget for Hustruen og de ulykkelige Børn, der foruden de sørgelige Minder fra Hjemmet med den berusede Fader tillige modtog en Arv, som gjorde dem Tilværelsens Kamp endnu tungere end ellers. — Naar Kvinderne desuagtet ikke havde taget levende Del i Afholdsbevægelsen, saa skyldes det ikke alene Kvinderne, men Samfundsforholdene.

Selv den religiøse Opfattelse af Kvinden, at hendes Storhed var at lide og taale — begunstigede i høj Grad Kvindernes Tilbageholdenhed. Men Tiden bliver en anden. Vi Kvinder skylder Mændene Tak for, hvad de hidtil har udrettet for denne Samfundssag, men vi mener tillige, at kommer Kvinderne rigtig med — ikke blot for at følge i Mændenes Fodspor, men for at kunne give nye Tanker, nye Synspunkter, da vil Resultatet kunne blive endnu bedre. Der er for nylig i Dr. Geills Bog om Sindssygdomme paavist, at Drukkenskaben er en saadan; den berusede fremviser samme Symptomer som den sindssyge, og gentager Beruselsen sig, vil Sindssygen blive konstant. Heraf følger, at den berusede skal behandles som en syg — en sindssyg; i det Øjeblik, han bliver farlig for sine Omgivelser, maa han under kyndig Lægebehandling fjernes fra Paavirkning, som har en skadelig Indflydelse paa ham, og anbringes i et Internat eller Redningshjem, til han er helbredet. Man vil ikke over for en sindssyg møde med Argumenter om „Indgreb i den personlige Frihed“ o. s. v., man vil heller ikke her kunne det, — det er netop et Indgreb i den personlige Frihed, naar en syg skal have Ret til at herske og bringe Ulykke over et Hjem. Ud fra dette Synspunkt vil Kvinderne komme til at omgaas den berusede paa en lidt anden Maade end hidtil. Den Hustru, der holder af sin Mand, vil behandle ham som en syg i et saadant Tilfælde, og desuden kan en Hustru modarbejde denne sygelige Trang hos ham ved Sammensætning af Levnedsmidler, som hæmmer denne i Stedet for at fremme den. — Her staar Kvinderne imidlertid som Regel uden Forstaaelse for den rigtige Sammensætning af Næringsmidlerne — men den nyoprettede „Sundhedsforening“ vil give enhver, der ønsker det, Oplysninger i denne Retning. Maatte blot Kvinderne komme til at forstaa, hvor meget de i Virkeligheden kan udrette for Ædrueligheden, Sundheden og Hjemmenes Lykke — da vil de sikkert ogsaa gaa med til Arbejdet derfor i langt større Grad end hidtil.“

Hr. Folketingsmand H. Trier takkede Fru Meyer for de nye Synspunkter, denne havde bragt ind i Sagen. At den berusede er en syg, er ganske sikkert rigtigt, men dette Synspunkt indeholder den Fare, at han kan skyde sig ind derunder med et: — „ja — men saa kan jeg jo ikke gøre ved det.“ Det gaar heller ikke an at lægge alt over paa „Samfundsforholdene“, — der tales i vore Dage saa meget om „Samfundsforholdene“, men vi maa ikke glemme, at det er hver enkelt af os, der udgør Samfundet; dersom enhver af os vil gøre vor Pligt, hver paa den Plads, vi staar, da bliver Samfundsforholdene allersikrest bedre. Ligeledes er det heller næppe korrekt, at „Arven“, Spiren til Drukkenskaben, har saa afgørende Betydning, thi da maatte Kvinderne jo være lige saa drikkfældige som Mæn-